

מי פרנס זיגין

הבולאי

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

אחרוני השבטים יופיעו רק ביוני

המחיר 250 פרוטה

מס' 27
אפריל 1956

מ. ה ב ד ל ה

תל-אביב, רח' אלנבי 76

קומה ב' (בנין ק.ל.מ.)

פתוח בשעות 1—10—7—5

מכירה

קניה

החלפה

הערכה

(במיוחד בולי ישראל)

(●)

נא לדרוש את המחירון החדש לבולריישראל

שהופיע ב"1.4.56"

(350 פרוטה, כולל דמי-משלוח)

יהושע רוז

רח' נחלת-בנימין 11, ת"א.

בולי חוץ-לארץ — הצעות מיוחדות

רופיה

ספורט 1952	ס"מ 750 פר'
ברונג יובל ה-200	ס"מ 400 פר'
ספורט 1948	ס"מ 500 פר'
ספורט 1947	ס"מ 150 פר'
ספורט 1949	ס"מ 1250 פר'
רכבות 1949	ס"מ 600 פר'
שבוע ספורט אויר 1951	ס"מ 1500 פר'
איגוד דאר בינלאומי 1949	ס"מ 250 פר'
תעלת-יוזלגה 1947	ס"מ 750 פר'
25 שנים לבול הסובייטי 1946	ס"מ 350 פר'
אירונים בקרב 1946	ס"מ 650 פר'
פיאונרים 1936	ס"מ 700 פר'

● להזמנות באמצעות הדואר — נא לצרף 180 פר' עבור הוצאות משלוח.

הסבר: ס"ק — סדרה קצרה ס"מ — סדרה מלאה.

המשביר המרכזי

**חברה קואופרטיבית להספקה
של העובדים העברים בישראל**

ירושלים

תל-אביב

חיפה

דרך שלמה 58

טל. 18—84211

המחלקה לניר ומכשירי כתיבה

מכירת אלבומים וסדרנים לבולים מכל הסוגים

נבחרה הנהלה חדשה להתאחדות

בדקה אחת של דומיה.

להלן נערך הטקס של חלוקת "מדליות אשר" לשתי השנים האחרונות, אשר הוענקו לד"ר מ. אופיר ולמר יהושע גרוה. כן נמסרה במעמד זה מדלית - אשר לאדריכל הופמן, שזכה בה בשנת 1954.

העבודה המעשית של האספה החלה עם קריאת דו"ח נשיא ההתאחדות ע"י המזכיר. דו"ח כספי קצר נמסר ע"י גובר הועד היוצא, מר דב ניר.

בויכוח על דו"ח הועד הפועל ועל נושאים אחרים הנוגעים לכלליהבולאים בארץ השתתפו רוב הנציגים. פה אחד ובתשואות החליטה האספה לאשר את פעולות ההנהלה היוצאת. בעיות מרכזיות בויכוח היו: חינוך הנוער לבולאות, ירי דת רמת-הבולאות עקב הספרות מצד (סוף בעמוד 4)

האספה הכללית השנתית של התאחדות אגודות הבולאים בישראל, שהתכנסה ב-20 למאס 1956, במועדון האגודה התל-אביבית לבולאות, קיימה דיונים ממצים על מצב הבולאות בארץ ובחרה, לבסוף, בועד-פועל חדש, שכראשו עומד ד"ר משה אופיר. חברי הועד הפועל החדש הם: ד"ר ע"ד א. ד. חרמון, י. אוקן, י. גרוה, מ. וויגנצקי, ש. שמואלביץ, ד"ר י. פרוידנברג, אדריכל א. הופמן, ש. פינקלמן, י. מינץ, ש. באוכמן.

נבחרו ד"ר ברנס וספיבק. באספה, שהתנהלה בחלקה הראשון בנושאותיו של מר ויגנצקי, נבחרו 32 צירים מאגודות תל-אביב, חיפה, ירי שלים, נתניה, רחובות, פתח-תקוה וכפר סבא. ליד שולחן-הנשיאות הסב ד"ר ה. אשר, נשיא-הכבוד של ההתאחדות. כמזכיר האספה שימש מר מיכה טייגר. פתח את האספה אדריכל הופמן, שי ברך את הבאים והעלה את זכרו של ד"ר גולדברג המנוח, שכובד ע"י האספה

בישיבה הראשונה של הועד-הפועל החדש, שנערכה ב-8 באפריל בחיפה, חולקו התפקידים כדלקמן: י. גרוה, ש. שמואלביץ - סגני היו"ר; י. מינץ - גובר; ע"ד א.ד. חרמון - מזכיר; ד"ר י. פרוידנברג - רכז פעולות-נוער. ד"ר אופיר ישמש גם להבא כנציג ישראל בפרוציה הבינלאומית, כסגן ה- נציג ישמש אדריכל א. הופמן. כחברי ועדת-הבקורת של ההתאחדות

חותמות זכרון ותעמולה חדשות

24.4 — הקונגרס הציוני הכ"ד (בשימוש עד 6.5), ירושלים.
24.4 — פתיחת תערוכת-התעשייה, (בשימוש עד 13.5), חיפה.
29.4 — יום-הסטודנט, ירושלים.
חותמות-תעמולה
25.3 — תערוכת-התעשייה, חיפה, ירושלים, ת"א (בשימוש חודש ימים).
15.4 — רכבת-ישראל, ירושלים, ת"א, חיפה. (בשימוש חודש ימים).

29.3 — חנוכת-המסילה לנגב, באר-שבע.
3.4 — סימפוזיון בינלאומי לכימיה מקרו-מולקולרית, רחובות.
9.4 — הועידה י"ב של הפועל' המזרחי, ת"א.
19.4 — כנס עולמי המגבית — י קרן-היסוד, באר-שבע.
24.4 — העלאת עצמות נ. סוקולוב, ז"ל, ירושלים.

רשימת החותמות החדשות מש- תרעת הפעם מתאריך הופעת הגל- יון הקודם של "הבולאי" ועד סוף חודש זה.

חותמות-זכרון

16.3 — יום השדה, פרדס-חנה.
18.4 — הועידה ה-8 של הסתדרות ת"א.
29.3 — "חגי-הפרח", חיפה (בשימוש-יומיים).

מה דעתך על זה? לבעית האיסוף לפי נושאים

תנו" א"י-שהוא ומקלקלים את השורה ואת השם הטוב של בולינו.

איננו טוענים, שיש לבולאים מוגופי לין על טעם טוב ואסתתיקה בולאית. אולם, נראה לנו, כי המצב הנוכחי, שבו מיוצגים הבולאים המאורגנים אך ורק בועדה מיעצת הבווקת הצעות להוצאת בולים חדשים, אינו מניח את הדעת.

באותה ועדה, שממילא אינה קובעת את מדיניות-ההוצאות של הדואר, יושבים עוד שלשה-ארבעה גופים ממשלתיים וציבוריים, שאינם מגלים בנושא זה לא התענינות יתרה ולא בקיאות מופרות. לגבי השלבים המאוחרים יותר של ייצור הבולים — ובעיקר בחירת הציורים — אין לציבור שום השפעה.

מאחר שלדעתנו יש לבולאים, בכל זאת, "מה להגיד" על סמך נסיונם וקירבתם לענין, רצוי, ששלטונות-הדואר ישקלו בדעתם אם לא כדאי, למען הצלחת בולינו, לשתף בציג בולאי מיעץ גם בבחירת ציורי הבולים.

עצמו נטל של תקציב תערוכה ארצית. בכל העולם נהוג, ששלטונות-הדואר מגישים את מלוא-העזרה לתערוכות הנושאות צביון לאומי. האמנם ינהג אחרת דווקא דואר-ישראל, שבודאי אין לו שום סיבה להתאונן על הכנסתו ממכירת בולים לאספנים?

תשובה שלילית או בלתי-מספקת תתפרש בארץ ובעולם כסמן שהדאר שלנו נושא עיניו לרווחים בלבד. הזמן דוחק ואנו פונים אל שרי-הדואר, בשעה ה"ב, בקריאה: אל נא יאכזב את ציבור הבורים!

בזמן האחרון יצאו בישראל בולים יפים, המעידים על עליה ניכרת ברמת הגרפיקה הבולאית שלנו. הדים המגיעים אלינו מחו"ל מאשרים, כי הבול הישראלי עושה, בדרך כלל, רושם נאה בעולם.

לגבי מה דברים אמורים? לגבי מספר בולים מכוערים ובלתי-מוצלחים ש"הס-

גר ליון זה של "הבולאי" מוקדש, רובו ככולו, לאיסוף הבולים לפי נושאים והננו תקוה, כי גם שאר הבורים לא ימצאו בו ענין.

האספנות התימטית הפכה בשנים האחרונות לענף הבולאי המתפתח ביותר. הסיבות לכך נזכרות במאמרים המתפרסמים בגליון זה, מהם דברי בולאים מקומיים ומהם מומחים בחו"ל.

אפשר להתחכך על הטיב הפילטלי הטהור של צורת איסוף זו; אולם אי אפשר עוד להתעלם ממנה. העובדה שהיא עושה נפשות חדשות מדי חודש בחודש, מוכיחה בעליל, כי היא משעשעת ומאלפת אלפים ורבבות, שלא ידעו בור לאות מהי.

לא לשם תעמולה מתפרסמים הדברים ולא לנקוט עמדה בעד או נגד באנו. הבינונו — והדבר השתקף גם בפגישות בולאיות שנערכו בזמן האחרון בארץ — שיש מקום לבירור הבעיות הקשורות באיסוף התימטי. הקצינו למתוכננים את המקום. ההכרעה — בידי כל קורא וקורא.

דעות מדאגות הגיעוני בנוגע לסיכויי קיומה של תערוכת הבולים הארצית, שצריכה להתקיים בתל-אביב. האמנם אין מזל לתערוכה זו, שנועדה תחילה לפסח וכבר נדחתה לסוכות?

מארגני התערוכה או, ליתר דיוק, יוזמיה-התערוכה, קובלים על חוסר שיתוף פעולה מצד שלטונות-הדואר וחוששים לביטול מיפגן-בולאי חשוב זה, אם לא יתן משרד-הדואר ערבות, שתאפשר את קיום התערוכה ותחסן את מארגניה בפני הפסדים כספיים (אם יהיו).

ציבור הבולאים המאורגן בארץ אינו עשיר במידה מספקת כדי להעמיס על

נבחרה הנהלה חדשה

(סוף מעמוד 3)

לבחירת חברי הועד-הפועל קדם ויכוח קצר על תקנון-הבחירות, שבו הועלו היתרונות של השיטה האזורית, השיטה היחסית והשיטה האישית. כן הוחלט, כי מושב התאחדות ישראל בחיפה, 11 חברי הועד-הפועל החדש, כולל הנשיא, מתחלקים למקומות הבאים: ירושלים — 2, תל-אביב — 4, חיפה — 4, נתניה — 1.

ברכותינו הלבביות שלוחות לוועד הפועל החדש. הננו תקוה, כי בנשיאותו של היו"ר החדש-הותיק תורם ההנהלה לפעולה, שתקדם את עניני הבולאות ב"ארץ, באוירה הרמונית בין כל הגורמים המיוצגים בהתאחדות.

יסודות זרים לפילטליה, אי הקמת אגודות חדשות, ייצוג חומר ישראלי בתערוכת בינלאומיות, התערוכה הארצית המוצעת בתל-אביב, הסדרים בשרות ה"בולאי וכדו. הערכה רבה הובעה למוכיר ההתאחדות בזכות יעילותו הרבה ולעור רך-הבטאון בזכות שיפור "הבולאי" משגשה האספה לסעיף "בחירות" עלה "המתח", כמקובל בכל ארגון וארגון ברעעים כאלה ולאחר בירור שאלות פרוצדורליות שונות נערכה הצבעה חשאית, בה השתתפו 31 בעלי זכות בחירה. ד"ר אופיר נבחר לנשיא ב"ב 23 קולות לעומת 6 ושני נמנעים.

ענף רענן באילן הבולאות

בשנים האחרונות נפוצה מאד צורת איסוף הבולים לפי נושאים. אפילו הבולאי המושבע מן האסמולה הישנה חייב להודות כיום, כי ענף צעיר זה מוסיף הרבה חן, בינה וקסם לאילן הבולאות.

סבורני, כי שתי סיבות עיקריות גרמו להתפתחות זו. (א) מבול הבולים העצום שירד על העולם ושמקשה, כבר עתה, על רוב הבולאים הבינוניים להשליט אפילו ארצות ספורות בלבד ולקיים ארסן סף מעודכן תמיד. (ב) ההוצאות הכבדות מגשוא הכרוכות כיום ברכישת חומר קלאסי.

רבות הן הדרכים להרכבת אוסף נושאים. צורת האיסוף זו מקיפה כל זיקה וכל מקצוע, בין שתאסף נוטה לזר או לוגיה או לארדיכלות, למוסיקה או לספנות, לספורט או לתעופה.

טעות היא להניח, שהאיסוף התימטי הוא חידוש בתולדות הבולאות. יגעתו ומצאתי, כי כבר בשנת 1908 הקדיש השבועון הפילאטלי של גיבונס מקום נרחב למאמר על הנושא "האדם בור לאות", שבו מתואר אוסף מורכב לפי ציורים של הגופים השונים של המין האנושי. באותה שנה פרסם אותו כתב עת מאמר על נושאים פופולריים אחרים, כגון אניות על בולים, סמלי מדינות על בולים, מיטולוגיה ובולאות ועוד.

הבולאות התימטית לא זכתה להתקבל בבחינת אחת על דעת מארגני התערוכות הארציות והבינלאומיות. אך לעתים רחוקות נתקבלו מוצגים כאלה בתערוכות חשובות וגם אז רק בסוג "שונות". אף על פי כן כבר הוצג בתערוכה העולמית בניו יורק, בשנת 1913, אוסף של "אניות

קטלוג מוסיקלי

מוסיקאים על בולי דאנמרק הוא שמה של חוברת יפה בשפה הספרדית שיצאה בארגנטינה, מפרט עמו של אלפרדו ראגוצ'י.

נושאים בפני קשיים חמורים. אז היו מעטים הבולים שאפשר היה להכניס אותם בקטגוריה תימטית מסוימת. ר"אילו כיום אין למתחילים כל קשי לבחור ולהרכיב אוסף עשיר מבין המוני הנושאים.

גם האגודות הבולאיות בארץ חייבות להתחשב בהתפתחות זו ולארגן חוליות של חברים המעוניינים בנושאים וכן לתת להם עזרה והדרכה. אנו מחכים בקוצר רוח להוצאת חברנו מ. סייגר על בעיה זו, ב"אולם דוד" בחיפה, ב"6 ב' חגס גיגטר מאי.

גם בישראל מתחוללת "מהפכה שקטה"

דעת שונים.

הקשיים העומדי מבפני האספנים הם: ● חוסר קטלוגים מסודרים לפי נושאים. ● חוסר הסברים מספיקים בקטלוגים. ואלה יהיו גורם חשוב בענין שביסוד אוסף ללא כל תכתיב ע"י קטלוג, בעבודה עצמית מפרכת. בדרך כלל, נמשכים אל שיטות אלה אספנים המתעניינים גם בשטחים אחרים, והבולים משמשים רק כתמונות זעירות להסברה, או ככלי ביטוי למקצוע או התעניינות או מומחיותו של בעליהם.

גם בישראל מתחוללת עתה "מהפכה שקטה". האיסוף לפי נושאים כובש לו קהל הולך וגדל של אוהדים והשפעה רבה נודעת לתערוכות המסודרות לפי נושאים. התערוכה הראשונה נערכה ב"ט"ו בשבט ברחובות, ונקות שתבואנה רבות אחריה. מפעלים כאלה יכולים לבצע חוגים מיוחדים, שיש לארגנם בקרב האגודות בארץ ומחוץ להן.

כאן המקום לקרוא לכל העוסקים באיסוף כזה ב"מתחרת" להתארגן לחורגים, למען עזרה הדדית, הסברה לאספן המתחיל ולציבור. מיכה טייגר

בעצם, כל איסוף בולים מצומצם לזר שא מסוים (למשל: גרמניה של המאה ה"ט) הוא אוסף לפי נושאים, אך מתוסר מונח מתאים, נכנה בשם זה את הנקרא באנגלית או Motivsammlung בגרמנית. שמות אלה כוללים את כל השיטות, שבהן מתעניין האספן לאו דוקא בבוד עצמו (שינוי, דבקה, נירו וצבעיו), אלא בציורו או במאורע שלכבודו הוצא. מעלתו: 1) בפשטות השיטה, וההרואה — אוספים לפי נושאים מובנים גם לזר שאינו מתמצא בסתר הבולאות.

2) בענין הרב הסמון בה, שאם לא כן לא היו מיליוני אספנים מזנוחים, בשנים האחרונות, את השיטה המקובלת למען השיטה ה"מורחבת".

3) ההנאה מאיסוף כזה רבה יותר, בגלל הענין והמון הרב, האפתעות הרצפיות תמיד, יפה הצורה של הבולים — המתגלה לאספן כזה.

4) כשהאספן מתעניין בתוכן הבולים הוא למד הרבה, לעתים הרבה יותר. לעתים תכופות מביא איסוף כזה את האספן לידי התעמקות בשטחי מדע ו-

מעמד אוספי-נושאים בתערוכות בינלאומיות

שונה מזו שניתנה לאוספים קלאסיים, בשביל האוסף התימטי, מדליה זו הוסיפה ב"הורמייל", בכסף ובנחושת, בצורה זו ניתן לתת את הפרס הראוי למציגי האוספים, מבלי לסגוע בבעלי האוצרות הקלאסיים.

בחבריה-שופטים של "שטוקהולמיה" השתתף מומחה לאוספים תימטיים, מר גרונבי, סגן-נשיא ההתאחדות הבינלאומית של אוספים תימטיים, שהציג לפני חבריה-שופטים דו"ח על העקרונות ואבני-הבוחן שעליהם הסתמכו שופטי האוספים הללו. על סמך דו"ח זה חולקו קו לאחר-מכן 2 מדליות "הורמייל", 5 מדליות-כסף, 11 מדליות-נחושת ושבע "תעודות".

(נציין, אגב, כי חברי-שופטים בינלאומיים נותנים "תעודות" רק לאוספים שאין להם שום ערך, זאת אומרת, ש-מדליות-נחושת רבות אינן מגיעות למקבליהן בצדק, או שהן מהוות בזארגון המקצועי "נחשת-מינוס").

הדו"ח של ועדת-המשנה התימטית של התערוכה בשבדיה התבסס על החלטות קונגרס-קרלסרוה, שהתקיים ב-ספטמבר 1954, ועל התקנון החדש לתערוכות הנערכות בחסות הפרדריה הבינלאומית לבולאות, המחייב סיווג אוספים תימטיים לפי נקודות.

בדו"ח של ועדת-המשנה של ה"גוריי" בשטוקהולם נאמר בענין זה:

"בראש ובראשונה, סבורני שכולנו מסכימים, כי אין לדון אוספי-נושאים באותו קנה-מידה שאומדים בו אוסף קלאסי. אם כך, אוכל להמשיך ולפרט את עקרונות-התקנון.

(1) בתורת אוספים תימטיים מותר להציג אוספים, שמבחינת המיבחן או הסידור של בולים או ערכים פילאטליים אחרים, כגון כלילים, קטעי-מעטפות, חותמות וכו', מכל העולם, מציגים נושא היסטורי, גיאוגרפי, תרבותי או מדעי.

עצמו, הרי יוכל להרכיב לו, בקלות רבה יותר, אוסף של תמונות, שרטוטים, תרשימים ותצלומים, במקום בולים. ברור שרוב רובם של אוספי-נושאים אינו מוכן ללכת בדרך של ספציאליזציה, כשם שגם רוב האספנים הרגילים אינם נוטים לכך. אבל, זה נובע מתוך גישה אישית של כל אחד ואחד ולא מתוך עקרון המונח ביסודו של האיסוף לפי נושאים.

אשתדק בתערוכה הבינלאומית "שטוקהולמיה", נמצאת דרך להכללת אוספי-נושאים בתערוכות בולאיות, לפי פתרון שכבר הסתמן בתערוכת "לישבואה", 1953, בליסבון.

מדליה, שטוקהולמיה לאוספים תימטיים

ברור, שאין הצדקה להשוואת אוספים תימטיים ואוספים קלאסיים בתוך אותו סוג עצמו ועל אותו יסוד. ברוב המקרים, עולה ריכוזו של אוסף תימטי ב-פחות מאמצים ובפחות הון ועל פי רוב יכול האספן המעוניין לקנות אוסף תימטי מלא, ביחד עם אלבום מתאים, בחנויות-הבולים.

אמנם, באותה קלות אפשר לקנות גם אוספים של ארצות שלמות כגון הודו העצמאית, הונגקונג, פקיסטן ועוד, אבל אין להשיג בדרך זאת אוסף של פורטוגל, צרפת, או ספרד, מבלי להזכיר ארצות קשות עוד יותר...

על כן החליטה הוועדה המארגנת של "שטוקהולמיה" ליצור מדליה מיוחדת,

נוכח הדרישה הגוברת להכללת בולי-נושאים בתערוכות בינלאומיות, מפורסמים אנו את המאמר הבא מ-פרייטמן של פרופ' ד"ר קרלוס טרינקאון, נשיא ההתאחדות הבולאים בפורטוגל ואחד מחשובי הבולאים בעולם, כפי שנתפרסם בבטאון בולאי פורטוגלי.

אף כי יתכן שהדבר לא ימצא חן בעיני האספנים הקלאסיים, אין להכחיש, כי ההתלהבות למה שמכונה איסוף תימטי מתפשטת בסערה וגם רכשה לבולאות רכבות של חסידים חדשים. הבולאים הקלאסיים טוענים, כי אף לא אחד או מעטים מאד מבין האספנים התימטיים הופך לפילטליסט במובן האמיתי של המלה.

דומני, כי הדבר תלוי גם באספנים הקלאסיים עצמם, אילו, למשל, ניסו ה' ותיקים ללמד את ה"ירוקים" ולהדריכם למען יתעמקו בבולים שהם אוספים, כי אז היו האספנים התימטיים נעשים בולאים כמו כולם, אף כי היו פועלים מחוץ לשטחים המקובלים. אילו, למשל, היה האספן של קטרי-רכבת חוקר, בכל בול ובול, את סטיות-ההדפסה, את סוגי הניר והצבע, את סימני-המים והניקוב וכו', כי אז היה עושה עבודה בולאית טהורה, אף כי בשטח שאינו מוגבל מבחינה גיאוגרפית-מדינית, אלא מבחינת הנושא שהחליט לפתח.

עוררתי רעיון זה בשיחה עם בולאים שונים. אמרו לי, שאם כך, הרי יחדל האוסף להיות תימטי, אבל מדוע? דומני, שזה רק ענין של הכרה, התלויה ברצון ובטעם האישי. מדוע לא יוכל אוספי-נושאים להיות בנוי לפי כללי ההתייחסות של אוסף מקובל? משום שהאספנים התימטיים מתעניינים רק ב-נושא ולא בבול עצמו? אך הרי הבול הוא האמצעי לפיתוח הנושא ובלעדיו, כלומר בלי ההגבלה שהאספן הטיל על

באוספים אלה נודעת חשיבות יתרה לפיתוח הנושא.

(2) אוספים של נושאים בלבד — ללא פיתוח תימטי — מוגדרים כ„אוספים יסודיים“ (התחלתיים) שמהם אפשר לפתח אוסף תימטי (לפי משמעות ה„אמור בסעיף לדעיל) אבל, אוספים יסודיים אלה אינן להציגם כאוספים תימטיים בתערוכות ארציות או בינלאומיות.

(3) למסגרת האוספים התימטיים אין להכניס את הסוגים הבאים: (א) אוספים ערוכים לפי סדר כרונולוגי של שנות ההוצאה או לפי ארצות; (ב) אוספים של בולים שהוצאו למטרות מסוימות, כגון „פרו יובנטוטה“, „השנה הקדושה“, יובלות של הופעת בולים ראשונים. (דומני, כי בכל זאת, אפשר, לפעמים, לראות אוספים אלה כתימטיים, כמו למשל אוסף של הצלב האדום, כשהוא מסודר בצורת היסטוריה של הצלב האדום הבינלאומי, החל מקרביסולפרינו, תמונות של הנרי דונט ופלורנס נייטינג'יל וכו').

(4) האוספים התימטיים מתחלקים ל־סוגים העיקריים הבאים:

(1) דת; (2) מוסיקה, אמנות, ספרות; (3) טכניקה, כלכלה, תחבורה; (4) רפואה וסעד; (5) זואולוגיה ובוטניקה; (6) גיאוגרפיה, אתנוגרפיה והיסטוריה; (7) נוער ומשפחה; (8) ספורט ושעשועים; (9) אישים מפורסמים; (10) מוטיבים אחדים, חותמות תימטיות ואוספים חינוכיים.

מכאן מסתבר, שיש סוגים מסוימים של אוספים הנתונים במצב מזור של אייחשתיות לאוסף הקלאסי ואף לא לאוסף התימטי. הדו"ח של „שטוקהולם מיה“ מזכיר את בולי „פרו יובנטוטה“, „השנה הקדושה“ ובולריובלות הבולים ואת רוב האוספים של „הצלב האדום“. דומני, כי באותה רוח אפשר לצרף ל־אלה גם את בולי „יו.פיו“.

בתערוכות „שטוקהולם“ היה מעשה

באוסף של מעטפות שניצלו מתאונות (אניות שנפרפו בים, אוירונים שנפלו וכו'). ועדת המשנה של חברת השופטים לארצות שמעבר לים סרבה לשפוט אוסף זה והעבירה אותו למחלקת האוספים התימטיים, אולם גם ועדת המשנה ל־נושאים סרבה לשפוט את המוצג. הניכוח עצמו היה ברכה לבטלה, כי המסגרות הגדולות (שתיים, שהכילו, אולי, שני תריסרי־מכתבים) לא היו ראויות, על כל פנים, לותר מאשר תעודת־השתתפות.

ברם, מאידך חשוב מאד להגדיר בדיוק אוסף תימטי מהו, כדי שנדע מיד בכל מקרה ומקרה אם לפנינו אוסף כזה או לא. אני כשלעצמי אינני מבין מדוע לא ייחשב אוסף של „הצלב האדום“, „השנה הקדושה“ או „יו.פיו“, כאוסף תימטי, כשמדד שני מתיחסים ל־ספורט, פרחים ומוסיקה כאל נושאים לכל דבר. בכל המקרים יש נושא המדריך את האספן ומאלץ אותו לחרוג מ־גבולות של ארצות בודדות. אני סבור, איפוא, כי הסעיפים (1) ו־2 שבדו"ח השופטים סותרים זה את זה ואני בטוח, שרוב האספנים שלנו יופתעו מאד מן ההשקפות של הפרדציה, ביחוד לגבי האמור בסעיף־קטן ב'.

הדירוג של האוספים התימטיים שנתן קבל ע"י הפרדציה הבינלאומית היה כדלקמן:

רושם כללי: 6, 8, 10, 12, וקודות. מצב האוסף: 2, 4, 6, 8. נזירות והיקף: 6, 8, 10, 12. בק'אות בולאית: 4, 6, 8, 10. בק'אות מקצועית והשכלה תימטית: 8, 10, 12, 14 וקודות. עבודת־מחקר: 0, 2, 4, 6. הציונים והמדליות הוענקו, איפוא, לפי הקריטריון הבא:

● 20-26 נק' משיערי־ציון — תעודה.
● 27-38 " : טוב — נחשבת.
● 39-50 " : טוב מאד — כסף.

● 51-60 " : מצוין — „הרמייל“
● 61-62 " : למופת — זהב.
(בתערוכות „שטוקהולם“ כזכור, לא חולקו מדליות זהב).

הנני מפנה את תשומת־לבם של ה־אספנים לתנאי של „בק'אות בולאית“ הנזכר לעיל, סבורני, כי ביחס לאוספים תימטיים אין לסעיף משמעות רבה ואין הוא חל אלא במידה שהכוונה להעדר בולים מזויפים (אגב, אפשרות זו אינה רצינית ביותר, הואיל והאוספים מורכבים, בעיקר, מבולים מודרניים או בע"ל ערך מצומצם) או לחקר הבולים ה־מוצגים, במובן שעליו הרחבתי את ה־דיבור בתחילת מאמרי זה, כשביקשתי למצוא רקע משותף לאספנים תימטיים וקלאסיים גם יחד. אם, אמנם, זו הכוונה, הרינו שמח לציין כי המומחים לאוסף תימטי מסכימים אתי בנקודה שאמנם מוטלת בספק, אבל שאני כשלעצמי רואה אותה כיסודית.

משאלתי היא, שאספנים תימטיים ו־קלאסיים כאחד ישתדלו לראות עצמם כי בנים למשפחה גדולה אחד, מבלי ש־יילחמו ומבלי שידלדלו אלה באלה, אך ורק משום שטעמיהם שונים.

על טעם וריח — אין להתווכח, עלינו לבכד את רגשות־הזולת, אפילו כשאין אנו שותפים להם ואפילו כשאין אנו רוצים לזכות באותן מדליות עצמן...

קרלוס טרינקאון

תערוכת נושאים בהודו

אוספים שזכו לשבחים ומדליות בתערוכת־הנושאים, שנערכה בחודש שעבר בבומביי, בהודו, כל־לזאת המוצגים הבאים: חיות ועופות, סעד לילדים, רכבות, ספורט ו„אמריקה היפה“ (אוסף של הקרדינל ספלמן הארכיגמון הקתולי של ניו־יורק).

כך מארגנים אוסף בולי-ספורט

במאמר המצוין שהאיטלקי סאבי פירוטי פירסם בגליון הראשון של עתונו "ספורט-פילא", קובע הלה, כי "בראש ובראשונה, אין להפריד בין ספורט לתחרות. כי לא כל תרבות גופנית, אף שהיא הבסיס לכל פעילות ספורטיבית, אפשר להגדירה כספורט". הגם שהנחה זו מתקבלת על דעתנו, עלינו להוסיף ולהעיר, כי כל ספורט הוא צורה של תרבות גופנית שימושית. מבחינה זו ניתן לומר, שאפשר לעסוק בכל ספורט על בסיס אינדיווידואלי, בלי שום צורך בתחרות. אפשרי לי משל, לעסוק בשחיה בלי להשתתף בתחרויות-שחיה. תרבות גופנית בצורת "בידור" או "תירגול" אינה פחות ספורטיבית מאשר כל מישחק או תחרות. דוגמה נשנה: ילדים המגלים אופן עם מקל בידיהם אף הם

תערוכה גדולה של בולי-ספורט "אולימפיקס-1956" תתקיים בימים 12-24 בנובמבר, לרגל האולימפיאדה באוסטרליה.

עוסקם בצורת תרבות גופנית, שאנה גופלת, מבחינת פיתוח השרירים, מרחבה ענפים אתלטיים חשובים. כל הישגים האלה צריך להביא בחשבון, כשבאים להגות את היסוד לאוסף בולי ספורט.

בולים ספורטיביים שעל אפיים אין ויכוח הם אלה שהוצאו לכבוד מאורעות ספורטיביים, שמציגים ענייני-ספורט או מיתקני-ספורט, שמסמלים ארגונים ספורטיביים וכו'. מאידך, קיים סוג אחד של בולים שעליהם יש עוררין, אלה הם בולי התעופה.

לנו נראה, שכל בול המתייחס לדאיה, טיסנות וטיסה ללא-מנוע שייך, בלא ספק, לסוג בולי-הספורט. כן יש לכלול באוסף ספורטיבי בולים שהוצאו לי

היום יש כבר למעלה ממאה בולים שונים המשתייכים לנושא צופים וצופיות. בשנים הבאות יתרבה מספרם, לרגל ה"ג'מבורי" העולמי באנגליה, נורבגיה, לוסטם בורג, וויניצואלה ובולגיה כבר החלו לייטו להוציא בולים לכבוד המאורע. אין להניח שיתרחק לבו של הדואר האנגלי ושיענה לדרישות להוציא בול עם תמונת הגנרל בורפאול, מייסד תנועת הצופים.

איסוף בולי-ספורט כרוך רק בשאלה אחת והיא: הבחירה האישית. כל בחירה היא כשרה ואם תענינו בקטלוגים השרים לבולי-ספורט — "דפוליה" הצרפתי, "לנדמנס" האיטלקי, "קרינסיה" ה"אנהגן" השבדיים, "וידל טורנס" ה"ספרדי" — תווכחו, כי יש ביניהם הבדלים ניכרים בבחירת המוטיבים הכשרם לאוסף בולי-ספורט.

בולי-ספורט בלתי-רגיל זה יצא ביפאן לרגל האחריות הבינלאומיות על אליפות העולם בטניס-השולחן, שהחלו ב-2 לאפריל, ושבהן ניצחה יפאן. הדואר היפאני, ראוי למחמאה על בול פוינג-פונג מקורי זה. רצוי, כמובן, לקבוע הגדרה מדויקת למהותו של הבול הספורטיבי, לא קפינית מדי ואף לא ליברלית מדי.

רבי הבולים החדשים הכריח את הבולאים, בשנים האחרונות, לצמצם את שאיפותיהם. אי-אפשר עוד לחבוק תבל בשתי זרועות, ומאחר שימוטב לעשות מעט מאשר לאכול או הכל ובצורה גרועה, ויתרו חלק גדול מן האספנים על האמביציות האנוניברליות והחליטו להתכווץ בגדר המצוי. מתוך כך נולדה הבולאות התימטית. לצד אספני הבולים לפי ארצות, לצד הותיקים והאדוקים, שראו ברכה באיסוף הבול הקלאסי בלבד, צצו רבבות אנשים, שבמקום להשקיע לאחר החליטו לא לפגור אחרי התפתחות הדור, כי אם לחיות בתוך האלבומים שלהם את חיי השעה והתקופה. כך בחרו להם בבולאות נושא מסוים, כתעופה, פרחים, דת, ספורט וכו'.

ארצות רבות כבר הוציאו בולי זכרון לכבוד האולימפיאדה ב"מלבורן". גם הולנד מתכוננת להצטרף בחודש אוגוסט לארצות שחלק מן הכנסות הבולים המיוחדים שלהן מוקדש למימון ההוצאות של שיגור הספורטאים הלאומיים לאוסטרליה.

לכל הסוגים האלה יש כיום מאות אלפי חסידים בולם. הצלחת צורת-אייסוף זו מוסברת בענין שבנושא וגם בעובדה, שהיא נותנת מקום נרחב יותר לאינטרפרטציה אישית, להתפתחות מקצועית ולהשתלמות אמנותית, ותובעת מן האספן יותר מאשר סידור סתמי לפי סדר כרונולוגי.

ההתלהבות לספורט, ה"שגעון הגדול" של המאה ה-20, החלה משתקפת, כמובן, גם בבולאות ומשהתרבו ההוצאות ה"פוסטאליות" המוקדשות למאורעות ספורטיביים גדולים, התפתחה, במקביל, בין ספורטאים ובולאים, הלהיטות אחרי בולי-ספורט.

כבוד תחרויות מטוסים אל באלונים, כגון „מירוץ גאות-המדבר“ של טרר פוליסניה, „גביע גורדון-בנט“ של פולין וכו'.

על שאר הסוגים יש מחלוקת. סאבלי פירטי, במאמר שהוזכר לעיל, מציע לכלול בין בולי הספורט הוצאות לכבוד טיסות שבהן הושגו שיאים רשמיים מר כרים של מרחקים, זמן וכו', כגון טיסת לינדנברג על פני האוקיינוס האטלנטי, שלכבודה יצא בול בארה״ב.

אפס, סבורים אנו, כי ברוב המקרים יקשה על האספן להתמצא בסבך-ההרצאות, כי ברוב המקרים היו לטיסות כאלה מטרות מדעיות או שימושיות ולא דווקא ספורטיביות, אף כי עלינו להודות בכך, כי המבצעים היו חודרים

אותה רוח העזה והתמדה המאפיינת את הספורטאי.

ס בלי פירטי, עורך העתון „ספורט-פילא“ המופיע ברומא, הוציא זה עתה, בהוצאת אנג'לו סיינירלי, וויאה דלי אסטאלי 14, רומא, ספר בן 280, בשם „האולימפיאדה הלבנה“. הספר מתאר מבחינה היסטורית ודוקומנטרית את כל האולימפיאדות החורפיות, שלכבודן הופיעו בולים, חותמות, תחית-עמולה וכו'. הסקסט הוא באיטלקית, צרפתית, גרמנית ואנגלית. המחיר הוא 2.500 לירטות.

לנו נראה, כי יהיה זה מוגזם, עם כל הכבוד להישגי הטייסים, לצרף לו

אוסף-ספורט בולים שיצאו לכבוד הגיחות של בלבו או קינגספורד-סמית. ו-אפילו ביחס לטיסות של בלריו, שאבו או סנטוס-דומונד אין הצדקה לכך, אף כי נערכו מתוך כוונה להשיג פרסים.

נותרה עוד בעיה אחת: בולי הצרפיות. להלכה, אין זה ספורט. אבל, הואיל ועל פי רוב יוצאים בולי-הזכרון לכבוד כינוסים הנערכים במחנות בינלאומיים — נוכל למצוא להם מקום באלבום, בשטח זה צריך להקפיד על כך, שבולים לכבוד ארגוני נוער דומים, כגון ה„פיונירים“ ברומניה וברוסיה, ה„סקול“ הצ'כי והיוגוסלבי — יודבקו בנפרד, כפי שאגב מציע זאת המומחה הצרפתי ג. דפוליה בקטלוג האחרון שלו.

כיצד מרכיבים אוסף תימטי?

לא-נכון: הבולים מובלעים, האילוסטרציה והפרח מאפילים על הצד הפילאטלי. הדגש — על הנושא, לא על הכו.

נכון: הבול במרכז, כולט לעין; ההסבר התימטי למעלה, הפרטים הפילאטליים למטה. הרושם הגרפי — נאה.

מחיי האגודות בארץ

תל-אביב

ב־5 במרס התקיימה האספה הכללית השנתית בהשתתפות חברים רבים. יו"ר האגודה, מר י. אוקי, מסר סקירה מקיפה על חיי האגודה ועל מצב הבולאות בארץ, וכן דו"ח על השנה. בהיעדרו של הגזבר, מר הוידר, מסר היו"ר גם דו"ח כספי.

מר דינור מסר דו"ח על קרן-הדירה וביקש מהחברים לעמוד בהתחייבותם ולסלק את המגיע לאגודה. לפני פרישת הועד היוצא הציג היו"ר לבחור במר מרדכי שניצקי (שני) כחבר כבוד ראשון של האגודה. במחיאות כפים סוערות נתקבלה ההצעה. אחרי שנתקבלה התפטרות הועד, נבחר מר גלעדי כיו"ר האספה, והציג לבחור ביו"ר חדש לאגודה ועוד שמונה חברים לועד.

פה אחד נבחר מחדש הח' י. אוקי ליו"ר האגודה. כן נבחרו כחברי הועד החברים דינור, הרנינג, הררי, וינהבר, כהן, ניפלד, רביב ודייטר. מועמדי-ארצי לועדת הבקורת נבחרו החברים גלעדי, שני ושיפגל.

בישיבת הועד ב־1 במארס חולקו ה־תפקידים דלקמן:

- סגן-יו"ר: י. כהן.
- מזכירות: ש. ניפלד, רביב.
- גזברות: י. הררי, רביב, ארצי.
- קרן-הדירה: דינור, הרנינג, וינהבר.
- ועדת התרבות: כהן, וינהבר, ניפלד.
- ועדת המשפטים: רייטר.
- ב־23 באפריל נערכה פגישה עם מר שפיצר, מהשרות הבולאי.
- ב־30 באפריל התקיים מסיבת חברים על כוס תה, ובאותו ערב תימסר לחבר י. שני (שניצקי) תעודת-הכבוד. כן תי-

ערך שיחה על הנעשה באגודה. ב־7 במאי: ערב שאלות ותשובות. החברים מתבקשים למסור את שאלותיהם בכתב לחבר התורן מהועד.

● כל חבר המעוניין לנהל את מחזור החליפין — מתבקש להציע מועמדות לועד.

באספה ה־כללית השני תית של "חוג אספני בולים" — ת"א, מסר היו"ר ד"ר קליינר דו"ח מפורט על פעולות השנה האחרונה, שכללו: 31 ערבי תליפין, 3 מכירות פומביות, שבע הרצאות בולאיות, 2 סקירות עתונות, 2 ערבים לשיחות חפשיות ו־אספה כללית אחת שלא מן המניין. לאישור התקנון.

בשנת 1955 הצטרפו לחוג 14 חברים חדשים.

לאחר שהעלה את זכרו של ד"ר א. גולדברג ז"ל, מסר היו"ר את רשות הדיבור לד"ר רוזנבאום, שהשמע דו"ח כספי. על מצב הספריות הרצה ד"ר אלטרטום. מסתבר שלחוג 72 כרכים, בתוכם קטלוגים חדשים ביותר. החברים מרבים להשתמש בספריה.

דו"ח קצר מפעולות ההתאחדות ה־ארצית מסר ד"ר פרוידנברגר. ד"ר קלצקי מסר דו"ח על שרות החליפין, שהתפתח מאד. במחזור נמציאות למעלה ממאה חוברות. הוחלט, כי להבא יהיה הממונה על החליפין חבר בועד.

לאחר ויכוח כללי ער, בו השתתפו רוב החברים, שוחרר הועד היוצא ו־נערכו הבחירות. ד"ר קליינר נבחר

מחדש ליו"ר וכמוהו נבחרו שוב כל חברי הועד הקודם: ד"ר אלטרטום, ד"ר רוזנבאום וד"ר פרוידנברגר. ד"ר קלצקי צורף לועד כממונה על מחזור החליפין.

ירושלים

מפעולות האגודה

בינואר נתקיימה הרצאת הח' קליין על בולי אוסטריה משנת 1867 וחותי מותיהם. המרצה גילה שליטה מלאה בשטח מעניין זה והציג בולים מתקופה זו בסדרות שלמות, כולל ניקובים, גרנים ובנייגונים, סימנים מימיים וכו'. מר קליין הטעים, שכדי לרכוש את כל הסוגים המימיים היה עליו לבדוק אלפי בולים. בין ההזתמות שהציג היו גם גזירות ביותר, כגון של "הלוד האוס" — טריי —

"Arrivato per mare col vapore" מירושלים, ביירות, אלכסנדריה, בלגרה, נמלי הים השחור ועוד. רוב החברים, שטרם ראו אוסף קלאסי עשיר כזה, התרשמו מאד.

במחצית מארס שמעו החברים את הרצאתו של הח' יהודה לבנון על אוסף דואר הכנסת, (פרטים על הרצאתו נמצאים במקום אחר בחוברת זו).

ב־27 במארס נערכה הרצאתו של ד"ר אילני (פינגבאום) על הנושא "בור לי רוטארי על רקע היובל".

שרות החליפין מתנהל כסדרו בתנהלת הח' פ. ריינהרד, החברים מתבקשים להמציא לו את החומר בכל יום ג' בערב, במועדון.

הגנו שמחים להודיע ולברך את חבר הועד שלנו ד"ר ברנט על מינויו כ־חבר-כבוד "Isr.-Pal. Phil. Society" של לוסיאנא, ארה"ב.

התכנית לחודש מאי

- 6.5. — הרצאת מ. טיינר: "איסוף לפי נושאים".
 13.5. — חליפין.
 20.5. — הרצאת המהנדס חסרן: "מכתבים טרום-בולאיים וקלאסיים מאוסטריה".
 27.5. — חליפין.

ברכת מזל טוב

ברכה לבבית שלוחה לחברנו יחושע גרוה לרגל הבתימיווה של בתו מיכל.

חברים חדשים

נתקבלו לאגודה ה"ה חיים שווייצר, מ. שיפר, משה פויכטונגר.

מה הנושא

הפופולרי ביותר?

לפי סקר שערכה התאחדות אסי פנייהנושאים בארה"ב, יש 261 עניינים שונים לאילן הבולאות התימית, 15 הענפים הראשיים לפי סדר הפופולאריות, הם: פרחים, דת ונושאים דתיים, יונקים, רפואה וצלב אדום, אניות ורכבות, ספורט, מפות וגלובוסים, נושאים אמריקניים, מריטיקה ומוסיקאים, צפרים, האומות המאוחדות, בולים בבולים ויובלות בולים, מלכים, אמנות ואמנים. אילו נערכה רשימה כזאת בישראל, יתכן מאד שהסדר היה שונה. במיקום נושאים אמריקניים היתה מרי פיעה "יודאיקה", אבל במקום חשוב יותר, גם מוסיקה היתה זוכה למיקום חשוב יותר וכן בולים בבולים, אבל, קרוב לדוא' שהפריחים הם, בכל זאת, הנושא הפופולרי ביותר אצל האספנים בכל העולם.

מפעולות האגודה

חברנו הנכבד ד"ר ז. אשר ניצב ב-11 במאס פעם נוספת על דוכן המרצים וסיפר לנו על הנושא "זיופים קלאסיים". נוסף על העונג לשמוע דבריו של בר לאי בעל שיעור-קומה עולמי, קיבלו רוב הנוכחים בפעם הראשונה מושג משכנע מוצגים ואסמכתות מהם. שפע כזה של זיופים עתיקים והדפסות-מחדש מכל חלקי-העולם הוא, בלי ספק, יחיד במינו בארצנו.

ב-25 למאס השמייע מר מ. פרצלן סקירה מענינת על התפתחות הקטלוגים לבולים, שהיוו בראשיתם מחירונים מסחריים גרידא והפכו במרוצת השנים למדריכים וספר-עזר חיוניים, מדעיים ויסודיים, שבלעדיהם לא יתכן איסוף בולים שיטתי. האורח התלאביבי פנה אל כל הנוכחים בבקשה לסייע בהערות קונסטרוקטיביות ובהצעות-תיקונים לשיפור המהדורות הבאות של קטלוג הימין-פרצלן.

מסים

גובר האגודה פונה אל כל החברים בקריאה לא להמתין להזמנות אישיות, כי אם לסלק את מסייהם לשנת 1956 ללא דיחוי.

תורמים למכירה הפומבית לטובת "קרן-המגן", שטרם קיבלו את מכתב-התודה מן האגודה, מתבקשים לסור למזכירות האגודה.

לשם מה הספרייה?

ספרן האגודה, מר רוזנפלד, קיבל מרה על אי-ניצול הספרייה ע"י החברים. בשעתו כבר שימש פעם אחת כספרן והתפטר, משום שזהו תפקיד כפוי טובה. בבחירות האחרונות שוב רתמוהו לעול ומר רוזנפלד הסכים, בחשבו כי היחס השתנה. הוא השליט סדר בספרייה, הכין קטלוג ומיין או הציע למכירה חומר מיותר או כפול.

(המעוניינים ברכישת כתבי-עת, ספרים וקטלוגים שונים — יפנו אל הספרן). אולם, מלבד שלשה-ארבעה קטלוגים,

כמעט ואין החברים שואלים דבר, אף כי בספרייה מרוכזות יצירות טובות על בולים, חותמות, כלילים וכו'. האמנם — שואל מר רוזנפלד — ירדה הבולאות למדרגת איסוף פיסות-זינר, שאין מתעניינים בהן אלא כשאפשר להפיק מהן רוחחים כספיים?

אנו תקווה, כי פניית הספרן תניע את החברים להסתייע בספרייה העשירה למדי העומדת לרשותם.

● מר הנס ווינר, חבר אגודת הכר לאים בחיפה, מעוניין להשיג, ע"י חלי-פיס, בולים שהוצאו לרגל תערוכות בולים.

רחובות

בימים אלה נערכת בין החברים תחרות על אוסף בן דף אחד. לא מכבר השמייע החבר מ. טיינר הרצאה על ייצור-בולים ועל סידור אוסף.

אולי תתחיל לאסוף, נפט?

מעמפת היום הראשון של בול יום העצמאות מקושטת השנה בציור של מגדל-נפט. גילוי הנפט בארץ היה המאורע המרכזי במשך השנה שחלפה מאז יום העצמאות הקודם.

אם יש את נפשך להפוך מאורע זה לבסיס של אוסף בולי-נפט, תלך המלאכה, כי תעשית-הנפט, היודעת חשיבותה של תעמולה, מתחסת בכבוד לאספני-בולים.

מ"לשכת המודיעין לענייני נפט",

בלונדון

"Petroleum Information Bureau", 29, New Bond Street, London, W. 1, ENGLAND.

תוכל לשיג חגים אינ-כסף חוברת מעניינת בשם "תולדות-הנפט בעיני הבולאי", עם אילוסטרציות רבות.

ברוך הבא, אברם גמז!

● קראתי, כי מונאקו מוציאה בול ל-
כבוד נשואי הנסיך ריינייה עם גרייס קלי.
האם יהיה זה הבול הראשון עם תמונתו
של כוכב-קולנוע?

פנחס בן-עמי

כארישבע

תשובת המערכת:

לכבוד נשואי השחקנית גרייס קלי עם
שליט מונאקו הופיעו במדינה זו, בי-
19 באפריל, חמשה בולי דואר רגיל
ושלושה בולי דנאראייר, מפרנק אחד
עד 500 פרנק, המהדורה היתה מצומצמת
והוצעה למכירה ביוס'הכלולות בלבד.

אולם הבול הנראה למטה, אינו הראשון
הנושא דיוקנו של "כוכב", לפני שנים
מספר הופיעו בארה"ב ובניקרגואה בול
לים עם תמונתו של וויל רוג'רס
וכן תוכל למצוא על בול צ'כוסלובק,
מהסדרה שהוצאה לרגל פסטיבל-הקול-
נוע בקרלסבד, ב-1951, סצינה מתוך
הסרט הסובייטי "כיבוש ברלין".

אם ענינך לאו דווקא ל"כוכבים" בל-
בד, כי אם לקולנוע על בולים בכלל,
עלינו להפנות גם לבול פסטיבל-הקול-
נוע של בלגיה משנת 1947, לבול ה-
אמריקאי משנת 1945 ("חמשים שנות
קולנוע") לבול הצרפתי לכבוד האחים
לומיאר, ועוד, נשמח אם קוראינו ימצאו
דוגמות נוספות ויודיענו עליהן.

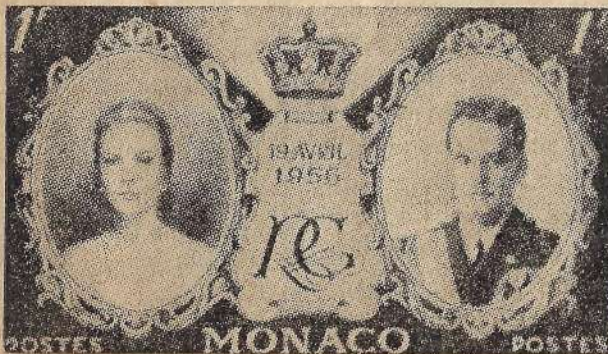
הציירים לגרפיקה שימושית בישראל,
נערך הקורס בחסות השרות הבולאי.
מר גמז מנצל את הזדמנות שהותו
בארץ גם להכנת שתי כרוזות-תעמולה
בשביל השרות הבולאי ולשכת-התיירות.
מר גמז, העובד באנגליה כגרפיקאי
עצמאי, הוא נשוי ואב לשני ילדים. הוא
ציוני נלהב וקשור לארץ בקשרים אי-
שיים ומקצועיים מהודקים. בשטח ה-
פרסום יצר, בין היתר, את הסמל של
"כינוש השממה, ובאנגליה — את סמל-
ה"פסטיבל אוף בריטן" והטלביזיה.

אשתדך ביקר מר גמז בפורטוגל והביא-
משם שורה של ציורי נוף והחי מארץ
זו, שהוצגו בתערוכה בלונדון וזכו ל-
הצלחה יוצאת מן הכלל.

נעים לנו להשמיע ברכת "ברוך
הבא!" לאורח נכבד המבקר ב-
ארצנו זו הפעם הרביעית. לא לתייר
"סתם" הכוונה, כי אם לצייר האנגלי
היהודי הנודע אברם גמז, הנמצא בישי-
ראל לפי הזמנת משרד-הדואר והמדפיס
הממשלתי, לשם יעוץ בענינים גראפיים.
מר גמז, שהוא צייר וגרפיקאי מצ-
טיין, ידוע לכולנו כיוצרם של שלושה
בולים שקסמו לרוב האספנים של בולי
ישראל. כן ידוע מר גמז כצייר של אחד
מבולי האולימפיאדה הבריטיים ואחד
מבולי ה"פסטיבל אוף בריטן".

בואו לישראל קשור הפעם בהחלטת
הדואר שלנו לעבור לשיטת הדפסה ה-
נקראת פוטו-גרבורה. לא-מכבר רכשה
ישראל מכונת-הדפסה כזאת, המסוגלת
להפיק בולים מוצלחים ביותר, אולם
מחייבת את כל הגורמים אשר יזיהם
בייצור בולים לשכלול ודיוק מכס'וליים.

מר גמז, הנחשב למומחה ושולט מאין
כמוהו בכל הצד הגרפי של התליך-
הפוטוגרבורה, יקדיש בארץ ששה שבועות
להסברת הבעיות המיוחדות הכי-
רוכות בהדפסה לפי שיטה זו. יש לציון,
כי ההתענינות בחוגי הציירים הישראליים
היתה רבה ובשיתוף פעולה עם אגודת

פרטים נוספים על דואר-הכנסת

מתשלום. לפי קטלוג היימפרצלן 1953 הוכנסה חותמת זו לשימוש בחודש נובמבר 1951, ואודה למי שיוכל להמציא לי מעטפה כל שהיא הנושאת חותמת זו עם תאריך נובמבר 51, חותמות נוספות הן "הכנסת השניה" ו"דואר רשמי מדינת ישראל הכנסת ירושלים".

שטח מענין נוסף הם דרכי הכתיבה של דואר-הכנסת. הכוונה למעטפות הנושאות את סמל המדינה בצירוף "הכנסת הראשונה" או "הכנסת" סתם, ביסוגי צבע וגיר שונים.

לצערנו טרם נתפרסם מחקר מקיף על הנושא הכללי הזה — דואר הכנסת, פרט למאמר ב"הבולאי העברי" מס' 20 ו"הערותי למאמר זה בצורת מכתב למערכת, בגיליון 22, מאוקטובר 1955. מתכוונן אני לכתוב עבודת מחקר על נושא זה, אולם אוכל להצליח בכך אם אוכה לסיוע מכסמלי מצד כל החברים.

מהי פיפקו?

ארגוני אספני הבולים התימטיים בעולם מאורגנים בפדרציה הבינלאומית לבולאות קונסטרוקטיבית ("פיפקו").

על המעוניינים לפנות אל מזכירות הארגון להתקשר עם הכתובת הבאה: Fédération Internationale de Philatelie Constructive c/o Heinrich Walz, 6, Petersbergstrasse, Sarrebruck 6e SARRE

מזכירות הפדרציה הבינלאומית של האספנים התימטיים ארגנה שרותי-חליפין על בסיס בינלאומי, מודעות-חליפין תפורסמה, תמורת שני תלושי-תשובה בינלאומיים לשירות, בהוצאה גרמנית או הצרפתית של בטאון הפדרציה.

הקונגרס העולמי ה-7 של הפדרציה יתקיים השנה בהולנד. באוקטובר או נובמבר תתקיים במונטה-קרלו זערוכה בינלאומית מוקדשת אך ורק לאיסוף-נושאים.

מתוך הרצאתו המעניינת של מר י. לבנון, על תולדות דואר-הכנסת, שהושמעה בפני חברי האגודה הישראלית, הננו מצטטים פרטים נוספים על נושא מענין זה, שכבר זכה פעמיים לדיון מעל דפי "הבולאי העברי".

"חומר מענין לאיסוף הם פתקי דואר רשום שהיו בשימוש בכנסת. עד כמה שידוע לי, השתמשו באסיפה המכוננת בפתקים מנדטוריים, כפי עשו אז עדיין בכל הארץ. בת"א הוכנס לשימוש פתק מנדטורי ת"א בצירוף הדפס רכב בשחור "הכנסת". עם שוב הכנסת לירושלים בסוף שנת 1949 חזרו לשימוש הפתקים המנדטוריים "ירושלים".

המעטפה הקדומה ביותר עם פתק רישום ישראלי "הכנסת" הנמצאת ברישומי היא מעטפת יום הופעת בול "מל" וההעצמאות" מיום כ"ו בניסן תשי"א 30.4.51. קרוב לוודאי, שפתקי רישום ישראליים אלה הוכנסו לשימוש בתקופה קדומה יותר.

מאז הופעת בול-אינשטיין מתעקש פקיד הדואר בכנסת ומדביק על המעטפות המיועדות אלי פתקי רישום ישראליים "ירושלים 50" בשעה שידוע לי, שברשותו גם גליל פתקי-רישום "הכנסת". לצערי, לא הצלחתי עדיין להשיג, שיאפשר גם לי "להנות" מגליל זה...

עם פיתוח האוסף, לא נמלטתי מלצנחן לשטח פסיבדור-פילאטלי הכולל חותמות נוספות המופיעות על דואר היוצא מן הכנסת, המוצג כאן בחלקו, כגון: "הכנסת הראשונה-המזכירות", "הכנסת הראשונה-ספריה" "הכנסת-ספריה" וכן החותמת המפורסמת "חבר הכנסת פטור".

שתי חותמות חדשות, דאר נע הרייהודה, 1 ו-2 הוכנסו לשימוש ב-22 באפריל.

• כבר הדאר הבריטי הכיר בכך שה"אות ר" בשם רחובות נהגית בשוא נע (כדון) והעתיק שמה REHOVOTH מדוע יקופח חלקה דוקא במדינת ישראל? הגיע הזמן לתקן את התעתיק המגוחך. מידוע, רק החותמת הרגילה של בית-מדינה, מכילה רק חותמת הדואר הרגילה את הכתובת המשונה: RHOVOT **אגודת הבולאים, רחובות.**

איני יכול להבין מה ראתה הנהלת הדואר לצייר את סוכנויות הדואר ב"סדום (שנפתחה ב-14.2.56) בחותמת SEDOM בלועזית? בחותמת הקודמת, שהשתמשו בה רק שעות מספר בסדום, לרגל פתיחת הדרך הכביש ביום 26.3.53 בסניף הדואר המיוחד אני קורא SDOM בלועזית.

מרדכי בריסקר, חיפה.

• שמתילב, כי "בבול התפוזים" המת-נוסע על שער הגליון הקודם של "הבולאי העברי", נכתב "הקונגרס ה-4 הבינלאומי של מגדלי הדרים באזור הים התיכון".

לפי עניות דעתי, רצוי וגבון יותר לכתוב "הקונגרס הבינלאומי הרביעי של מגדלי הדרים באזור ים-התיכון" יוסף פאר, רמת-גן.

א פתעה נעימה צפויה לאוספי הנושא "ציור וציירים": "בר-ליהקין" המסורתיים של הולנד יהיו מוקדשים למאת 300 שנה להולדת רמברנדט ועליהם תופענה אחרות מיצירותיו המפורסמות.

תיקון טעות

בגלל טעות מצערת נהפכה גלופת חותמת צפת, האמיתית והמודויפת, בגלל יון 26 של עתוננו. קוראינו הבחינו, בודאי, כי החותמת האמיתית היא מימין והמודויפת (החיוורת יותר) משמאל.

• במוזעת חברת "בולים" בת"א, בגיליון 24 של עתוננו נמסר על המכירה הפומבית ה-12. לאמתו של דבר היתה זו המכירה ה-11.

בל יחנוק הזנב את הארי!

— מואת רומני גיבונס —

שר להגדיר, במקרה הטוב ביותר, רק "שטח צדדי".

אכן, כשטח צדדי בלבד — כך ראו גם ראשוני האספנים התימטיים את תי ענף המיוחד הזה. הבה ואצטט מתוך מאמרו של אולדפילד, שנזכר לעיל: "כמובן, אין זה אלא שביל צדדי ואין לערבב אותו עם דרך המלך. אבל, כתר ספת לאוסף לפי ארצות, יש בזה יתרון נות".

אם נזכור זאת, אם נראה את האיסוף התימטי כשעשוע לשעה קלה ופוגיה, יתברר לנו, שזו צורת בידור נעימה מאד, כדוגמת פתרוֹת־שבצים. אבל, אל נהפוך אותו למטרה בפני עצמה. "אני משער שהאיסוף התימטי עתיד ליהפך לדבר פופולארי" — פסק אולדפילד. אכן, דבר־יבואה! אבל, דומה כאילו עומד הזנב לחנוק את הארי, למען הבר לאות, הבה נדאג לכך — בטרם נחמיץ את המועד — שהאיסוף התימטי לא ימצוץ את כל המרץ שלנו.

ידיעות בקיצור

☆ שני דולרים הוא מחירה של חר בר, בעריכת הרברט רוזן, שהופיעה זה עתה בארה"ב, והמתארת ב־48 עמודים את כל החוקמות והבוליים שיצאו בעולם ושיש להם שייכות כלשהי ל־רדיה מלביניה, סלפון, בזק, קשר ואל חוס. מר רוזן משדר מאז 1924 תכניות בולאיות בתחנות־רדיו אמריקאיות. שם החוברת, "רדיו־פילאטליה" והיא יצאה לאור בניו־יורק, באנגלית, צרפתית ו־גרמנית.

☆ החלק השני של אוסף־קספרי ה־מפורסם שהוצע במכירה פומבית ע"י חברת הרמר בניו־יורק, הכנים כ־300 אלף דולר. זהו הסכום הגבוה ביותר שהושג אי־פעם ע"י אוסף כלשהו במכירה פומבית. התוצאות שהושגו עלו כפלים על המשוערות.

האיסוף לפי נושאים הוא, כמובן, התפתחות של המאה ה־20 וזאת מטעם פשוט, שלפני 1900 היה רק מספר מצומצם מאד של תוצאות מתאימות לגישה כזאת. הופתעתי, בכל זאת, למצוא כבר ב־"גיבונס סטמפ וויקלי" מיוני 1905 מאמר בשם "במאות צדדיות של הבולאות: כולים ציוריים וסידורים", בהתייחסת ה. ר. אולדפילד, מומחה ידוע וחבר האגודה הפילאטלית הלונדונית (שהיא כיום האגודה המלכותית). במאמר זה מוצעת קלסיפיקציה דומה מאד לזו הנהוגה כיום. אולם, בחמישים השנים האחרונות התרבו הבולים, "הציוריים" כחול אשר על שפת הים.

קרים בתקופות הקודמות בהרבה אפילו לבול־הדואר הראשון. מדי יום ביומו מתעוררות בעיות חדשות, התובעות תשומת־לב, כמה בעיות עוד טעונות פתרון? כמה בולים עוד מחכים לאספן הרציני שיבוא ויפגוש את סודותיהם? כשאני נושא עיני סביב ורואה שדות כה רבים המחכים לקציר, אינני יכול שלא להצטער על כך, כי אספנים רבים כל כך, שצריכים היו לעבוד ב"שדות" אלה, מבזבזים את מרצם על מה שאפי

☆ מר משה כהן, מנהל השרות הבולאי, יצא לניו־יורק, בקשר להשתתפות דואר ישראל בתערוכת "פופקס" ועניני הפצת הבול הישראלי בארה"ב. התערוכה תפתח ב־28 לחודש בבנין ה"קוליסואם".

☆ בימים 26 באוגוסט עד 2 בספטמבר תחקיים בואדוק, בירת ליכטנשטיין, תערוכה ארצית גדולה של בולי ארץ זו.

☆ ממשלת איטליה החליטה לצמצם השנה למינימום את מספר בול־הזכרון.

☆ שני בול־זכרון אולימפיים מ־פיעים בימים אלה במונאקו: האחד ל־זכר אולימפיאדת־החורף בקורטינה ד'אמפצו, השני לכבוד האולימפיאדה ב־מלבורן.

כיום מהווים האספנים לפי נושאים חלק ניכר מן העדה הגדולה שלנו. הם מציגים בתערוכותינו ולמענם מתפרסמים קטלוגים מיוחדים ומוקצים אנפים נפרדים בכל התערוכות הבינלאומיות. האם עלינו לקבל, איפוא, צורת איסוף זה כדבר־שליקבע?

אודה ואתודה, כי אני כשלעצמי חושב את האיסוף התימטי לשעשוע מרתק ביותר. אוסיף ואודה, כי יש לנושאים ערך מובהק במשיכת הקהל הרחב. אולם, בעצם כח הפיתוי והמשיכה שלהם טמון גה הסכנה, הגדרה מקובלת אומרת, כי בולאות מחייבת חקר של בולים. אולם התרכזות בלעדית על צד אחד בלבד של הבול — הציור — היא, בלא ספק, נקיטת עמדה שאין בה שום שוויון־משקל. אספן של בול־יחיות, למשל, יתכן ש־הוא מעמיק מאד במדע הזואולוגיה, אבל מסופקני אם הוא בולאי.

תאמרו: כל אדם חפשי לאסוף את מה שזוהו לו. אמנם, כך הוא הדבר. אבל, מי שרוצה בתואר של "בולאי", השונה מחובב או אספן סתם, חייב להודות, כי המטרה העיקרית היא קידום הפילאטליה, דהיינו חקר־הבולים, ולא חקר הבוטניקה, הספנות וכדומה. בחציובל השנים האחרונות גדל והתרחב היקף הבולאות במידה שחלוצי ה־"הוביי" שלנו לא היו מעלים על דעתם. חוקרי ההיסטוריה הפוסטלית ערכו מח

EXCHANGE WITH ISRAEL WANTED

Gustav Filas
Dopravny urad spojov (PTT)
Kosice

CZECHOSLOVAKIA

Fuchin Chen,
P.O.Box 50,
Kaohsiung, Taiwan

CHINA

Franz Kroll
Beingasse 23

Wien 15,
AUSTRIA

Stefan Doligalski
Warszawa IV
Ul. Sdrokowa 11/29

POLAND

K. Zilver
Lijsterbeslaan 4,
Zaandijk,
HOLLAND

Cav. Alessandro Sforzini
Via Chiana, 48, Roma
ITALY

Wanderley Vasconcellos Martins
Praça da Bandeira, 25
Caixa Postal, 395
Lins, Sao Paulo,
BRAZIL

Kho Tjiam Seng
Djati Barang (Zegol)
Djuwa Zengab.
INDONESIA

Mr. Laurence Znoroski,
3944 So 60th St.,
Milwaukee 14. Wisconsin
U.S.A.

Mr. Lieven Gypen,
Schomstraat 25,
Berchem.
Antwerp, BELGIUM

Mr. Ivan Pirnat,
Loka 56, p. Crnomelj,
Slovenija,
YUGOSLAVIA
Miss D. Koopowitz,
3, Reservoir Road,
Queenstown, Cape Province,
SOUTH-AFRICA

Dieter Vietzke
Berlin NW 21
Kruppstasse 2-4
2 Abt. 9. Bereitsch.
A. — Zug, GERMANY
M. Sera,
P.O.Box 111,
Naha, Okinawa
JAPAN

(Born in U.S. 1921, Would like
to be introduced to a philatelist
who can exchange views on
economics and local customs.

בולים

בע"מ

המנהל: י. גוטליב

חל-נציב רח' ביחליק 6. ת. ד. 4307

המכירה הפומבית ה-12 תתקיים במאי 1956
בולאים שאינם רשומים בכרטיסיה שלנו
יקבלו את הקטלוג לפי דרישה.

נא להכין חומר למכירה ה-13 ולהתקשר אתנו להתייעצות

הופיע מחירון קניה לבולי ישראל (חדש אפריל)

המחיר 250 פרוטה

י.ה. קולר קטלוג מס. 1

בולי דואר של

ישראל

1948

1956

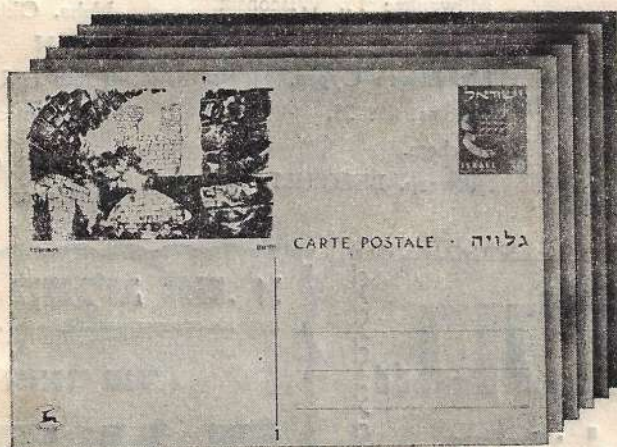
המחיר

900 פרוטה

י.ה. קולר רח' יד-מרדכי 5. גבעתיים

הופיעה סידרה ראשונה של
גלויות דואר מקושטות

מקומות קרב באלחאת הקואאיות

**פרטים בשירות הבולאי
רח' אלובי' 23 ת"א
ת.ד. 806**

הבולאי העברי

העורך והמו"ל: ש. שמואלביץ; האחראי: א. נ. שריבר; המנהל: ד"ר יעקב פרוידנברגר
בתובת המערכת והמנהלה: ת.ד. 2896, תל-אביב; דפוס א. מוסס, רחוב פין 7, תל-אביב